

Preek over Lucas 2:15-20 – 1^e Kerstdag, 25 december 2013

Liturgie:

- Welkom
- Intrada / samenzang: *Komt allen tezamen* (LvdK Gez. 138:1,2,4)
- Votum en groet
- Samenzang: *Psalms 98:1,2* (GK)
- Gebed
- Koortje: a.:.....
 b.:.....
- 1^e Lezing: *Johannes 1:1-5; 14-20* (NBV)
- Samenzang: *Komt, verwondert u hier, mensen* (LvdK Gez. 139:1,2,3)
- 2^e Lezing: *Lucas 2:1-20* (Grunneger Biebel)(met 'Ere zij God', GK Gez. 50)
- Samenzang: *Heur, Gods engels zingen eer* (Psaalms & Gezangen Gez. 86)
- Kindermoment
- Preek over Lucas 2:15-20
- Muzikaal intermezzo: 'Jesu meine Freude'
- Samenzang: *Stille nacht, heilige nacht* (LvdK Gez. 143:1,2,3)
- Gebed
- Koortje: a.:.....
 b.:.....
- Collecte
- Samenzang:
 - a. *Dit is de dag die God ons schenkt* (GK Gez. 81; Psaalms & Gezangen Gez. 93; vs. 1 Nederlands; vs. 2 Gronings; vs. 3 Nederlands; vs. 4 Gronings; vs. 7 Nederlands; vs. 8 Gronings)
 - b. *Joy to the world / Blaas de bazuin en sla de trom* (E&R 296 / GK Gez. 82; vs. 1 en 2 Engels; vs. 3 en 4 Nederlands)
- Zegen
- Muzikale uitleiding

Gehouden te: Baflo, 25-12-13 (10.00 u.)

Preek

Thema: Hoe reageer ik op het nieuws van de geboren Redder?

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Saai?

Is Kerst eigenlijk niet een heel saai feest?

Het is elk jaar hetzelfde of meer van hetzelfde. Je hoort dezelfde 'Christmas-songs' op de radio. Het zijn altijd weer dezelfde films op de televisie. We zingen in de kerk en bij de vele concerten dezelfde kerstliederen.

Met Kerst lezen en horen we altijd dezelfde bijbelverhalen. En u wilt dan het liefst een preek over Lucas 2, het kerstevangelie. En de dominees doen hun best om die boodschap nog een beetje origineel te vertellen. Maar u hoort echt niets nieuws. Alleen dezelfde boodschap van de geboorte van de Redder, onze Heer Jezus Christus. Kortom, we doen allemaal verschrikkelijk ons best om er een mooi christelijk feest van te maken. Maar we hebben het allemaal al vaker gehoord. Een rituele herhalingsoefening lijkt het.

We lopen daardoor het gevaar dat dit evangelie ons niets meer zegt. Dat het goede nieuws van Jezus' geboorte ons niet meer blij maakt. Dat het ons geloof niet stimuleert of een aanzet geeft tot het prijzen van God.

Kerst: uit de kerk snel naar de koffie, de kerstkrans en het kerstdiner.

De vraag voor ons allen is nu: Hoe reageer ik op het evangelie van de geboren Redder? Zegt het me nog iets of niet veel meer? Komen we werkelijk in beweging of gaan we snel over tot de orde van de dag?

Lucas vertelt ons over de reacties van mensen op de boodschap van Jezus' geboorte in Betlehem. Het is leerzaam om ons daaraan te spiegelen.

Hoe reageer ik? Hoe reageer jij? Dat is misschien een confronterende vraag op dit kerstfeest. Maar het is wel God de Heilige Geest zelf die ons om een reactie vraagt op dit goede nieuws.

Dus:

Hoe reageer ik op het nieuws van de geboren Redder?

2. Uniek nieuws

Niet veel nieuws wordt zó glorieus gebracht als het bericht van de geboorte van Jezus Christus. Dat is echt uniek.

In de Bijbel lezen we vaker, dat een engel van God rechtstreeks een boodschap van de HEER brengt aan mensen. Dat is al een zeldzame gebeurtenis. Maar dat er naast de ene engel een groot hemels leger verschijnt, dat gebeurt verder nooit.

Het bericht is dan ook zeer uitzonderlijk.

"Vandaag is in de stad van David voor jullie een redder geboren. Hij is de messias, de Heer." (Luc. 2:11)

Niet zomaar iemand dus. Maar de Redder, van wie de profeten al hebben gesproken. De beloofde Telg in Davids huis, de gezalfde van God.

Je zou verwachten, dat een dergelijk bericht in het centrum van het land wordt uitgeroepen. Prime time op alle publieke zenders tegelijk. De tempel in Jeruzalem lijkt de meest aangewezen plaats.

Maar nee, God geeft het bericht aan de mensen, die op dat moment beschikbaar en bereikbaar zijn. Herders ergens in de steppen van Judea. Hen treft de Heer wakker aan. Letterlijk wakker, op wacht. Maar ook geestelijk wakker. In gelovige verwachting van de komst van de beloofde Zoon van David.

Aan hen verschijnt de heerlijkheid van de Heer. Het licht uit de hemel omstraalt hen. Want vandaag is er groot nieuws: De Redder is geboren! De profetieën gaan in vervulling.

Dat bericht is zo heerlijk, dat daar maar één reactie bij past: God prijzen. Dat gebeurt dan ook, vertelt Lucas.

"En plotseling voegde zich bij de engel een groot hemels leger dat God prees met de woorden:

'Eer aan God in de hoogste hemel

en vrede op aarde voor alle mensen die hij liefheeft.'" (Luc. 2:13,14)

Aangetreden hemelse soldaten roepen in spreekkoren de lof van God uit. Zij verkondigen de overwinning van de Heer. Hij bewerkt vrede op aarde. Die vrede bestaat daarin, dat God in mensen welbehagen heeft.

God zal genade brengen aan mensen door de Redder die nu geboren is. Het wordt vrede, omdat God vrede geeft. Onherroepelijk. De engelen verheugen zich er geweldig over. Al zal dat leger van God ook ingezet worden om die vrede te bewerken in een harde strijd tegen Gods vijanden.

Engelen verheugen zich over de geboren Heer. En de mensen dan? Hoe reageren zij op dit geweldige bericht?

3. De herders

Lucas vertelt:

"Toen de engelen waren teruggedaan naar de hemel, zeiden de herders tegen elkaar: 'Laten we naar Betlehem gaan om met eigen ogen te zien wat er gebeurd is en wat de Heer ons bekend heeft gemaakt.'" (Luc. 2:15)

Nadrukkelijk brengt Lucas hier de mensen weer in beeld.

De engelen gaan weer terug naar hun basis in de hemel. Want ze moeten weer paraat zijn voor een volgende missie.

En de mensen, de herders overleggen over wat hun nu te doen staat, na deze hemelse boodschap.

Kennelijk bevinden ze zich met hun kudden niet pal aan de rand van Betlehem. Want dan zouden ze misschien gezegd hebben: "Laten we maar even in de stad gaan kijken." Maar ze zijn verder weg, ergens in de steppen van Judea.

"Jongens, wat doen we?" zeggen ze tegen elkaar. "Laten we snel verder trekken naar Betlehem." Natuurlijk nemen ze de kudde mee. Die kunnen ze in de buurt van Betlehem wel ergens stallen. Ze gaan zo snel mogelijk op pad. Ze laten hun kudden doorlopen. Ze stoppen niet om de dieren onderweg te laten weiden.

Nee, ze willen naar Betlehem. Daar willen ze gaan zien, wat de engel hen namens de Heer heeft verteld.

Het bericht uit de hemel is zo geweldig voor hen, dat ze direct in beweging komen. God heeft met die boodschap van de geboren Redder hun voeten gezet op de weg van de vrede. Zo zei Zacharias het.

Ze moeten gaan kijken naar het woord, dat geschied is, dat de Heer hun heeft bekend gemaakt.

Kijken naar het woord, dat geschied is? Is dat niet vreemd? Ja, inderdaad. Het woord hoor je. Dat zie je niet, vinden wij. Toch schrijft Lucas dat zo.

De herders weten best wat ze zeggen. En Lucas weet wat hij noteert. Zo maakt hij duidelijk, dat het de herders niet alleen gaat om het feit van de geboorte. Maar vooral om het woord, dat daarover tot hen gesproken is.

Gods nieuws van de geboren Redder brengt hen in beweging. Dat gaan ze zien, als ze naar Betlehem trekken. En wanneer ze daar op zoek gaan naar het geboren kind over wie de engel tot hen heeft gesproken. Ze weten ook waar ze op moeten letten.

"Dit zal voor jullie het teken zijn: jullie zullen een pasgeboren kind vinden dat in een doek gewikkeld in een voederbak ligt." (Luc. 2:12)

Daaraan zullen ze weten, dat ze het goede kind voor zich hebben. Een kind in uiterst armelijke omstandigheden. Neergelegd in een voederbak. Bij gebrek aan iets beters. Er was immers geen plaats in het gastenverblijf.

De geboren Redder, aan wie het hemelse leger zijn eresaluut bracht, ligt in een voederbak voor het vee. Nederiger kan het niet. Nergens is de hemelse glorie verder weg dan daar. Wat een contrast!

Dat is het onbedrieglijke teken voor de herders. En ze vinden het.

"Ze gingen meteen op weg, en troffen Maria aan en Jozef en het kind dat in de voederbak lag." (Luc. 2:16)

De boodschap van de engel blijkt waar te zijn, Gods woord over de geboren Redder absoluut betrouwbaar. De herders vinden het precies zoals de engel van God hun heeft gezegd. Maria en Jozef en het kind dat in de voederbak ligt.

Ze zijn gehoorzaam in het geloof. En ze ervaren de betrouwbaarheid van Gods Woord. Zo doen ze geloofservaring op. Maar niet allen maken dat mee.

4. Het volk

Het bericht van de geboorte van de Redder is bestemd voor heel het volk. De blijdschap, die dat bericht opwekt, evenzeer. De engel zei dat nadrukkelijk.

"Wees niet bang, want ik kom jullie goed nieuws brengen, dat het hele volk met grote vreugde zal vervullen." (Luc. 2:10)

Het nieuws van de geboren Redder moet je dus niet voor je zelf houden. Dat hebben de herders uitstekend begrepen. Ze maken er werk van zodra ze kunnen. De volgende dag en de dagen daarna. In de nacht immers tref je weinig mensen aan op straat en in de poort.

Telkens wanneer ze mensen spreken, kunnen ze er niet over zwijgen. Ze vertellen alom wat ze hebben gezien en gehoord.

Lucas vertelt, dat ze het in ruime kring bekend maken. Natuurlijk hebben ze eerst aan Maria en Jozef verteld, wat de engel heeft gezegd en van dat geweldige hemelse leger.

Maar het blijft niet tussen de wanden van het dierenverblijf, waar de voederbak staat. De hoorders van het grote nieuws worden predikers. Getuigen door God zelf daartoe aangewezen. Ze staan er voor in, dat het zo en zo gezegd is.

Luisteren de mensen naar hun bericht? Niet echt, helaas.

"Allen die het hoorden stonden verbaasd over wat de herders tegen hen zeiden."
(Luc. 2:18)

Er is verbazing bij de mensen. "Wat is dat nu voor een apart verhaal van die herders?" Maar daar blijft het bij.

Verbazing is geen geloof. Hooguit een voorstadium. Namelijk wanneer je actief met het gehoorde bezig gaat, met anderen daarover spreekt en ontzag hebt voor God en zijn woord. Zo ging het eerder in het bergland van Judea na de geboorte van Johannes.

Maar verbazing kan ook verworden tot afwijzing. Verwondering is tekenend voor latere reacties van de Joden op de boodschap van de Heer Jezus.

Voorbeeld: de reactie van de mensen in de synagoge van Nazaret op Jezus' verkondiging.

"Vandaag hebben jullie deze schrifttekst in vervulling horen gaan."/ zegt Jezus. En allen *"betuigen (allen) hem hun bijval en verwonderden zich over de genaderijke woorden die uit zijn mond vloeiden, en ze zeiden: 'Dat is toch de zoon van Jozef?'"*
(Luc. 4:12,22)

"Hij heeft het mooi gezegd. Waar heeft hij het vandaan? Sjonge, jonge." Maar het eind van het verhaal is, dat ze woest worden, Jezus de stad uitwerpen en Hem van de berg willen afgooien.

Verbazing alleen is dus niet veel waard.

Die afwijzende reactie begint zich hier in Lucas 2 al af te tekenen. De mensen verbazen zich over het bericht. Ze kunnen het niet vatten. En ze willen het niet geloven.

Zo is het vandaag veelal nog. Ach, velen komen niet eens meer aan verwondering toe over dit grote nieuws van de geboren Redder van de wereld.

"Vaak gehoord! We kennen het allang. Oud verhaal. Prachtig sprookje." Leuk om uit te beelden in een kerststal. Dankbaar object voor reclamemakers. Aan kerst is geld te verdienen. Beetje inspelen op sentimenten en romantische gevoelens bij de mensen. En hup, daar rinkelt de kassa!

En wij, broeders en zusters, jongens en meisjes? Komen wij verder dan verbazing? Of laten we merken: Oud nieuws. Wij hebben het verhaal al zo vaak gehoord, dat wij haast niet meer opgetogen kunnen reageren.

Doet Gods blijde nieuws ons nog wel wat? Hoe reageert u? Hoe reageer ik? Toch niet als de mensen in Betlehem en omgeving?
God zoekt bij mij de reactie van het geloof.

5. Maria

Maria reageert heel anders op de woorden van de herders. Lucas laat het contrast met de verbazing van de mensen duidelijk merken.

"Maar Maria bewaarde al deze woorden in haar hart en bleef erover nadenken." (Luc. 2:19)

Maria luistert echt, met haar hart. Ze bergt de woorden van de herders in haar hart op als een kostbare schat. Maar niet als dood kapitaal. Ze blijft ermee bezig. Bedoeld wordt, dat Maria de woorden van de herders vergelijkt met wat zij eerder heeft gehoord en gezien. Wat Gabriël tot haar heeft gezegd over haar Zoon. Wat ze gehoord en besproken heeft in het huis van Zacharias en Elisabet. Ze vergelijkt en combineert de woorden en de berichten. En als gelovige jonge vrouw vat ze de bedoeling en houdt de woorden vast. Elisabet heeft haar daarom al gelukkig geprezen.

"Gelukkig is zij die geloofd heeft dat de woorden van de Heer in vervulling zullen gaan." (Luc. 1:45)

Dat ziet Maria gebeuren. Zij hoort de herders vertellen. En ze weet: De Heer maakt zijn woorden waar. Het voltrekt zich in haar eigen leven. Beter gezegd: Het voltrekt zich in haar eigen Zoon.

Maria bewaarde alle woorden van de herders en de engel in haar hart. Op haar hart zat geen slot. Ze heeft haar schat onthuld en uitgepakt voor de gemeente. Voor de gelovigen. Zo mogen we dat wel aannemen. Mogelijk heeft Lucas haar nog gesproken en haar verhaal opgeschreven onder de leiding van de Heilige Geest. Ook Maria is ingeschakeld bij het overbrengen aan latere geslachten van het betrouwbare bericht van de geboren Redder.

Wij kunnen het nog steeds nalezen. Een betrouwbaar verhaal, door ooggetuigen bevestigd.

Het evangelie van Jezus Christus is er om aangenomen te worden in het geloof. Dan doet het ook wat bij mensen. Zij gaan dan God loven en prijzen.

6. Nogmaals de herders

Nog één keer laat Lucas de herders optreden in zijn verhaal over de geboorte van Jezus. En hoe! Als mensen, die *"God loofden en prezen om alles wat ze gehoord en gezien hadden, precies zoals het hun was gezegd."* (Luc. 2:20)

De herders waren de enigen en de eersten, die bereikbaar waren voor het bericht van de geboren Redder. Zij waren als zodanig ook de vertegenwoordigers van heel het volk. Zo mochten zij die boodschap van de engel in ontvangst nemen.

Zo spreken zij, wanneer zij weer uit Betlehem vertrekken, de lof op het woord dat zij van God hebben gehoord. En dat zij bevestigd hebben gezien in het kind in de kribbe.

We maken weer even de vergelijking met de engelen. De engelen keerden terug naar hun basis, klaar voor de volgende missie. Ze keerden terug, met de lof voor God in hun mond.

De herders doen hetzelfde. Ook zij keren terug naar hun post. Heel gewoon de steppen van Judea, om daar weer hun kudden te weiden. Net als te voren. Ze moeten gewoon weer trouw hun werk doen.

Maar het is voor hen toch anders dan eerst. Want de hemelse lof van de engelen heeft de aardse lof van mensen ontstoken. Gods eigen Woord deed dat.

Het wordt na de geboorte van de Redder nooit meer als voorheen. Want de lof op God gaat weer klinken.

God laat rond de geboorte van Jezus Christus zien dat het Hem ernst is met het doel dat Hij met mensen heeft. Namelijk, dat zij Hem zullen loven en prijzen.

God werkt daaraan. Mensen gaan Hem loven en prijzen om zijn Woord, om de Redder Jezus Christus en zijn goede nieuws. Die lof uit mensenmond is meer waard voor God dan het machtigste spreekkoor van zijn hemelse legermachten.

Dat Gods kinderen Hem weer gaan loven, daarin verheugen ook de engelen zich bovenmate. Daar strijden zij voor in de oorlog van hun en onze Heer, Jezus Christus.

Mensen gaan God loven en prijzen. Dat is ook het kader van het boek van Lucas.

Veel loven en prijzen horen we in deze eerste hoofdstukken. Maar Lucas eindigt zijn eerste boek op een vergelijkbare manier als hoofdstuk 2:20.

Na het vertrek van Jezus Christus naar de hemel keren zijn apostelen *"in grote vreugde terug naar Jeruzalem, waar ze voortdurend in de tempel waren en God loofden."* (Lucas 24:52,53)

Het grote nieuws van de geboren Redder brengt de lof in de wereld. Zijn opstanding en zijn hemelvaart versterken dat. Het is groot nieuws, waar mensen blij en vrolijk van worden.

Op de weg van de vrede leren mensen God te loven. Om wat je van gehoord en gezien hebt. Namelijk de betrouwbare boodschap van de geboren Redder, Jezus, je Heer.

Hoezo, kerst een saai feest

Amen.